

Negyedíziglen

Tíz perccel dél előtt Sam Martén kikászálódott a taxiból, és szokás szerint egyik kezével az ajtót tartotta, a másikkal az aktatáskáját, a harmadikkal pedig a pénztárcájáért nyúlt. Mivel mindössze két keze volt, ezért nehéznek találta a feladatot, így megint csak szokás szerint, a taxi ajtajának zöttyentette a térdét, ám amikor a lába az úttestre ért, még mindig hasztalanul tapogatózott a tárcája után.

A Madison Avenue forgalma lomhán araszolt mellette. Vánszorgó vörös kamion lassított le kelletlenül, majd indult tovább egyet csikordulva, amikor a lámpa zöldre váltott. Oldalán fehér felirat tájékoztatta a közönyös világot, hogy tulajdonosa az F. Lewkowitz és Fia Ruházati Nagykereskedés volt.

„Lewkowitz” - szaladt át Martén agyán különösebb következmény nélkül, épp mielőtt végre előhalászta a pénztárcáját. Egy pillantást vetett a taxióra, miközben a hóna alá csapta az aktatáskát. Egy-hatvanöt, amihez hozzájön még húsz cent borraivaló, ha két egydollárost odaad, csak egy marad vésztartaléknak, így jobb, ha felvált egy ötöst.

- Rendben - mondta egy-nyolcvanötből kérek vissza, haver!

- Kösz - felelte a taxis gépies őszintétlenséggel, és kiszámolta a visszajárót. A három egydollárost Martén a tárcájába gyúrta, aztán elrakta a pénztárcát, felkapta az aktatáskát, és elkezdett keresztülnyomakodni a járdán áramló tömegben az épület üvegajtaja felé,

„Levkovich” - villant hirtelen az eszébe, és megtorpant. Egy járókelő lepattant a könyökéről.

- Elnézést... - motyogta Martén, és megint megindult az ajtó irányába.

Levkovich? A teherautón nem ez a felirat állt. A nevet Lewkowitznak lehetett olvasni, mint Lú-kou-ic. Miért gondolt mégis Levkovichra? Még ha nemrégiben tanult is németet az egyetemen, miért cserélte v-re a w-t, és honnan jött az „-ich” végződés?

Levkovich? Egy nyers vállvonással lerázta magáról az egészet. Ha esélyt ad neki, a végén még a fülébe mászik, mint egy Slágerparádében játszott szám.

Koncentráljunk a munkára! Azért jött, hogy ezzel a Naylor nevű fickóval ebédeljen. Azért, hogy egy szerződésből haszonra tegyen szert, és elinduljon, huszonhárom évesen, az üzleti felemelkedés egyenletes útján, aminek köszönhetően tervei szerint két év múlva feleségül veheti Elizabethet, tíz éven belül pedig kertvárosi családapa lehet belőle.

Komor határozottsággal lépett be az előcsarnokba, megindult a felvonók sora felé, tekintete pedig végigszaladt a fehér betűs névjegyzéken.

Buta szokása volt, hogy elhaladtában szeretett rápillantani a szobaszámokra anélkül, hogy lelassított, vagy (isten ments!) megállt volna. Mivel semmi sem törte meg a lendületét - győzködte magát -, fenn tudta tartani annak látszatát, hogy oda tartozik, ismeri a járást, és ez fontosnak számított olyasvalaki számára, aki emberekkel foglalkozik.

A Kulin-ettát kellett keresnie, és szórakoztatónak találta a nevet. A cég kisebb konyhai gépek gyártására szakosodott, és férfias igyekezettel próbáltak karakteres, nőies és kacér nevet találni ehhez...

Tehtete egy pillanatra leragadt az M-eknél, aztán megindult felfelé, ahogy tovább haladt. Mandel, Lusk, Lippert Kiadóvállalat (két egész emelet), Lafkowitz, Ku-lin-etta. Ez volt az - az 1024-es. Tizedik emelet. Oké...

És ekkor végül mégis a földre gyökerezett a lába, aztán kelletlenül döbbenettel megfordult, visszament a névjegyzékhez, és úgy meredt rá, mintha most járna először a városban.

Lafkowitz?

Miféle helyesírás ez?

Feketén-fehéren ott állt. Lafkowitz, Henry J., 701. A-val. Ez így nem működik. Ez így értelmetlen.

Értelmetlen? Miért lenne értelmetlen? Még egyszer erőteljesen megrázta a fejét, mintha a ráereszkedett ködtől akarná megszabadítani. A pokolba is, mit érdekli őt, hogyan írják? Elfordult, dühösen összevonta a szemöldökét, és a felvonó ajtajához sietett, ami épp az orra előtt csukódott be, és ezzel teljesen felidegesítette.

Kinyílt egy másik ajtó, ő pedig gyorsan belépett. Aktatáskáját a hóna alá csapta, és megpróbált vidámnak és elevennek tűnni - a legjobb értelemben vett segédelőadónak. Jó benyomást kellett keltenie Alex Naylorban, akivel ez idáig kizárólag telefonon kommunikált. Ha közben Lewkowitzokon és Lafkowitzokon fog merengeni...

A felvonó hangtalanul megállt a hetediken. Ingujjas ifjú lépett ki, kezében egy íróasztalfiókra emlékeztető tárgyat egyensúlyozott, rajta három pohár kávé és három szendvics.

Ekkor, épp amint becsukódott volna a lift ajtaja, tejüvegre nyomott fekete felirat derengett fel előtte. Ez állt rajta: 701 - HENRY J. LEFKOWITZ - IMPORTŐR, és a szavakat összecsiszította a felvonó kérlelhetetlenül záródó ajtaja.

Martén izgatottan előrehajolt. Legszívesebben rögtön szólt volna: „Vigyen vissza a hetedikre!”

Ám mások is tartózkodtak a fülkében. És végtére is, semmi nem indokolta volna ezt.

Belül mégis bizsergető izgalmat érzett. A névjegyzék igenis hibás volt. A-val adta meg a nevet, nem pedig E-vel. Valami helyesen írni sem tudó irodaszolga eshetett neki a táblának egy csomagnyi kisbetűvel, és még ehhez is béna lehetett.

Lefkowitz. Így azonban még mindig nem stimmel.

Megint a fejét csóválta. Kétszer is. Miért nem stimmel?

A felvonó megállt a tizediken, Martén pedig kiszállt.

A kulin-ettás Alex Naylorról kiderült, hogy ősz bozontú, pirosposzsgás képű és széles mosolyú, nyers modorú, középkorú férfi. Tenyere száraznak és durvának hatott, üdvözlésképp keményen megszorította Martén kezét, miközben az őszinte barátság jeleként a vállára tette a bal kezét.

- Két perc, és az öné vagyok - mondta. - Mi lenne, ha itt, az épületben ebédelnénk? Kiváló az étterem, és dolgozik ott egy fiú, aki remek martinit kever. Elfogadhatónak hangzik?

- Jó lesz, jó lesz... - Martén némi lelkesedést préselt ki valamiképp kiapadt készleteiből.

Inkább tíz perc kellett, mint kettő, Martén pedig az idegen irodában téblábolók szokásos nyugtalanságával várakozott. A székek kárpitját bámulta és a szűkös kis zugot, ahol a fiatal és unott telefonkezelő dolgozott. A falon lógó képekre meredt, sőt még arra is tett egy lagymatag kísérletet, hogy belepillantson a közeli asztalon heverő szakmai folyóiratba.

Egyedül azzal nem foglalkozott, hogy Lev...

Nem is gondolt erre.

Az étterem valóban jónak bizonyult, vagyis jó lett volna, ha Martent épp semmi nem idegesíti. Szerencsére megszabadították annak terhétől, hogy neki kelljen továbbvinnie a társalgás fonalát. Naylor gyorsan és hangosan beszélt, gyakorlott tekintettel szaladt végig az étlapon, a bevert tojást ajánlotta húsos szalonnával, pirítóson, majd megjegyzést tett az időjárásra és a rettenetes forgalmi helyzetre.

Martén időnként megpróbálta visszazökkenteni magát, lerázni magáról a szórakozottság bolyhos rojtjait. Am a nyugtalanság mindannyiszor visszatért. Valami nem stimmel. A névvel nem stimmel valami. Megakadályozta abban, amit tennie kellett.

Minden erejét megfeszítve igyekezett keresztültörni az örületen. A társalgást váratlan verbális bakugrással a huzalozásra terelte. Felelőtlenység volt tőle. Nem alapozta meg kellően a témát, az átmenet túlságosan hirtelennek tűnt.

Az ebéd viszont jó volt; lassan hozták a desszertet is, Naylor pedig barátságosan reagált.

Elismerte, hogy a jelenlegi elrendezéssel nem elégedett. Igen, már utánanézett Martén cégének, és tényleg úgy tűnt neki, hogy igen, van rá esély eléggé jó esély, szerinte, hogy...

Egy kéz érintette meg Naylor vállát, ahogy egy férfi elhaladt a széke mögött.

- Milyen a fiú, Alex?

Naylor felpillantott, széles mosolya mesterkéltén villant.

- Szia, Lefk, hogy megy az üzlet?

- Nem panaszkodhatom. Még találkozunk a... - Beleveszett a messzeségbe.

Martén nem figyelt. Érezte, hogy térde megremeg, ahogy félig felemelkedett székéből.

- Ki volt az a férfi? - kérdezte felindultan. Érdeklődése sokkal sürgetőbbnek hangzott, mint amilyenek szánta.

- Kicsoda? Lefk? Jerry Lefkovitz. Ismeri talán? - Naylor hűvös meghökkenéssel meredt ebédlő társára.

- Nem. Hogy írják a nevét?

- L-E-F-K-O-V-I-T-Z-nak. azt hiszem. Miért?

- V-vel?

- F... Ó, azt hiszem, van benne egy V is! - Eddigre eltűnt szinte minden jóindulat Naylor tekintetéből.

Martén nem hagyta annyiban.

- Dolgozik egy Lefkowitz az épületben. W-vel. Ismeri? Lef-KÁU-ic.

- Vagy úgy?

- A 701-es szobában. Ő lenne az?

- Jerry nem ebben az épületben dolgozik. Szemben van egy irodája, az utca túloldalán. Ezt a másikat nem ismerem. Elég nagy ez az épület, tudja... Nem kísérek figyelemmel mindenkit benne. Egyébként mi ez az egész?

Martén megrázta a fejét, és visszaült. Elképzelni sem tudta, egyébként mi ez az egész. Vagy ha mégis tudta, nem volt mersze elmagyarázni. Mondhatta volna talán, hogy: „Ma mindenféle Lefkowitzok üldöznek mindenfelé...”

- A huzalozásról beszéltünk épp - mondta.

- Igen - válaszolta Naylor. - Amint említettem már, számításba vettük az ön cégét. Tudja, még meg kell vitatnom a termelésért felelős fiúkkal. Értesíteni fogjuk a döntésről.

- Rendben - mondta Martén végtelenül leverten. Naylor nem fogja értesíteni. Az egésznek befellegzett És mégis, a levertségen túl és attól eltekintve sem szűnt meg a nyugtalanító érzés,

A pokolba Naylorral! Martén csak annyit akart, hogy végezzen már és végre elintézhessen. (Mit intézhessen el? De a kérdés csupán suttogásnak hatott. Bármi is vonta kérdőre odabent, egyre erőtlenebbé vált, lassan elhalt...)

Az ebéd lassan a vége felé közeledett. Noha rég nem látott barátok módjára köszöntötték egymást, idegenekként váltak el.

Martén kizárólag megkönnyebbülést érzett.

Lüktető pulzussal távozott, keresztülfurakodva az asztalok között, ki a kísértetjárta épületből a kísértetjárta utcára.

Kísértetjárta? A Madison Avenue egy kora őszi délután, 1 óra 20-kor, miközben ragyogón süt a nap, s tízezer férfi és nő nyüzsgi be a hosszú, egyenes utcát?

Martén mégis érzékelte a kísértetjárást. A hóna alá csapta aktatáskáját, és kétségbeesetten elindult észak felé. A normalitás utolsó sóhaja még figyelmeztette, hogy három órákor találkozója lesz a 36. utcában. Nem érdekes. Megindult a belváros irányába. Északra.

Az 54. utcánál átsétált a Madison másik oldalára, és nyugatnak fordult, majd hirtelen megtorpant, és felpillantott.

Az ablakban, a második emeleten tábla állt. Tisztán kivette a betűket: A. S. LEFKOWICH, MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ.

F-fel és OW-val írta, de ez volt az első „ich”-re végződő, amivel találkozott. Az első. Egyre közelebb került. Megint északnak fordult az Ötödik sugárúton, egy valótlan város valótlan utcáin, már zihált az üldözés hevében, miközben a tömeg fokozatosan elenyészett körülötte.

Az egyik földszinti ablakban táblára lett figyelmes: DR. M. R. LEFKOWICZ.

Egy édességbolt kirakatán kicsi aranyfüst félkörben: JACOB LEVKOW

..Fél név! - állapította meg magában vadul. - Miért zargat egy fél névvel?"

Az utcák mostanra kiürültek, és csupán a Lafkowitzok, Levkowitzok, Lefkoviczok klánjának tagjai tűntek ki a vákuumból.

Halványan felderengett tudatában a festett, mozdulatlan zöldben kirajzolódó park. Nyugatnak fordult. Szeme sarkából egy újságlapot látott lobogni, az egyedüli mozgást egy halott világban. Irányt változtatott, lehajolt, és anélkül, hogy lassított volna léptei tempóján, felkapta az újságot.

Jiddis nyelven íródott, egyetlen kettészakadt oldal.

Nem tudta elolvasni. Nem tudta kisilabizálni az elmosódott héber karaktereket, és akkor sem értette volna a szavakat, ha tökéletesen olvashatóak lettek volna. Az egyik szó azonban kivehető maradt. Sötét betűi élesen kirajzolódtak az oldal közepén, az utolsó betűtálig tiszta kőrvonalakkal. Es azt olvashatta ki belőle, hogy Lefkovitsch, tudta, és ahogy magában kimondta a szót, a második szó tagra helyezte a hangsúlyt: Lef-KO-vics.

Hagyta elsodródni a lapot, és belépett az üres parkba.

A fák mozdulatlanul álltak, a levelek különös, függő helyzetben lógtak. A napfény holt teherként nehezedett rá, és nem adott meleget.

Futott, de nem verte fel a port, és a fücsomó, amelyre rátaposott, nem hajlott meg.

És az egyik padon egy apóka üldögélt, az egyetlen ember az elhagyatott parkban. Sötét filcsapkát viselt, ellenzője leánykolt a szemét. Alóla őszülő hajfürtök türemkedtek elő. Őszes szakállá durva szövető zakójának legfelső gombjáiig ért. Kopott nadrágja foltozott volt, és mindkét elnyűtt, formátlan cipője köré zsákvászon csíkot csavart.

Martén megállt. Nehezen vett lélegzetet. Mindössze egy szót tudott kinyögni, amivel kérdésértelt:

- Levkovich?

Csak állt ott, miközben az apóka felemelkedett ültéből; vén, barna szemével fürkészte őt.

- Martén! - sóhajtotta. - Sámuel Martén! Hát eljöttél! - Szavai úgy hatottak, akár a kétszeri expozíció, mivel az angol mögül Martén egy idegen nyelv alig hallható sóhaját vélte kihallani. A „Sámuel” mögött a „Schmu-el” hangtalan árnya lebegett.

Az apóka feléje nyújtotta durva, eres kezét, aztán visszahúzta, mintha félt volna megérinteni őt.

- Régóta kereslek, de oly rengeteg ember lakik eme eljövendő város pusztaságában. Oly rengeteg Martin és

Martiné és Morton és Merton. Végül megpihentem, amikor zöldre bukkantam, de csupán egy pillanatra - nem követhetem el a hitvesztes bűnét. Aztán eljöttél.

- Én vagyok az - mondta Martén, és tudta, hogy valóban ő az. - Maga pedig Phinehas Levkovich. Miért vagyunk itt?

- Phinehas ben Jehudah-nak hívnak, a Levkovich nevet cári ukázra kaptuk, aki mindenkinek családnevet rendelt. És azért vagyunk itt – folytatta, mert imádkoztam. Amikor megvénültem, egyetlen lányom, időskoromban született gyermekem, Leah Amerikába költözött a férjével, a régi korbácsapásokat hátrahagyta az új reményében. És meghaltak a fiaim, Sarah pedig, szívem párja már régóta halott volt, és egyedül maradtam. És eljött az ideje, hogy én is meghaljak. De azóta nem láttam Leah-t, hogy a messzi országba költözött, és hallani is csupán ritkán hallottam felőle. Lelkem arra vágyott, hogy láthassam a tőle született fiaikat, a sarjaimat; a fiaikat, akikben a lelkem tovább élhet, és így nem kell elpusztulnia.

Egyenletesen beszélt, szavai mögül egy ősi nyelv méltóságteljes hömpölygésének hangtalan árnya érződött ki.

- És imám meghallgattatott, és két órát kaptam, hogy találkozhassam az új földön és új korban született első fiúval a leszámoltakaim közül. Leányom leánya leányának fia. tehát rád találtam e város tündöklésének közepette?

- De mire kellett a keresés? Miért nem hozott össze minket azonnal?

- Mert a keresés reménye boldoggá tesz - felelte ragyogó arccal az apóka ahogy a rátalálás öröme is. Két órát kaptam, amíg kereshetek, két órát, amíg rád találhatok... és íme, itt vagy, én pedig megleltem, amit korábban nem kerestem az életben... - Hangja vénnek, simogatónak érződött. - Minden rendben veled, fiam?

- Minden rendben, atyám, most, hogy reád leltem - felelte Martén, és térdre esett.

- Áldj meg, atyám, hogy életem minden napján minden rendben legyen velem és a leánnyal is, kit hitvesemül fogadni óhajtok, és a kicsinyekkel is, akik a magomból és a te magodból születnek majd!

Érezte, hogy az agg kéz könnyeden megérinti, és csak a hangtalan suttogás maradt.

Martén felállt. Az apóka sóvárgón mélyesztette szemébe a tekintetét. Lehetséges, hogy lassan elhomályosul?

- Immár békében térek meg atyáimhoz, fiam - mondta az apóka, és Martén egyedül maradt az üres parkban.

Egyetlen pillanat alatt újraindult a mozgás, a nap folytatta megszakított feladatát, megint feltámadt a szél, és az érzékelésnek ebben az egyetlen pillanatában minden visszacsúszott...

Tíz perccel dél előtt Sam Martén kikászálódott a taxiból, és hasztalanul tapogatózott a tárcája után.

Vánszorgó vörös kamion lassított le, majd továbbindult. Oldalán fehér felírat: F. Lewkowitz és Fia Ruházati Nagykereskedés.

Martén észre sem vette. Valamiképp mégis úgy érezte, hogy minden rendben lesz vele. Valamiképp, ahogy még sohasem, tudta ezt...

(Galamb Zoltán)